

سالنامه ی آماری استان- ۱۳۸۵ _____ ۵- معدن
آمار گیری و انتشار مستمر آمار فعالیت های مربوط به معادن از سال ۱۳۳۳ توسط وزارت صنایع و معادن وقت آغاز شد که این آمارها همه ساله و همزمان با انتشار نشریه آمار فعالیت های صنعتی به صورت ضمیمه به چاپ می رسید. ولی از سال ۱۳۳۹ آمارهای مذکور در نشریه ایی مستقل تحت عنوان آمار فعالیت های معدنی منتشر گردید . اولین سرشماری از معادن کشور در آذر ماه سال ۱۳۴۲ توسط وزارت اقتصاد وقت انجام گرفت و در سال ۱۳۴۲ تا سال ۱۳۵۳ دفتر آمار وزارت اقتصاد با استفاده از آمارهای دفاتر معادن مناطق مختلف کشور هر سال آماری از فعالیت های معادن جمع آوری و منتشر می کند . در سال ۱۳۵۳ دومین سرشماری از معادن متشکل کشور با همکاری مرکز آمار ایران و وزارت صنایع و معادن وقت انجام گرفت . از سال ۱۳۵۳ تا سال ۱۳۵۷ مرکز آمار ایران سالانه بخشی از معادن را تحت عنوان معادن منتخب مورد آمار گیری قرار دادند و از سال ۱۳۵۷ تا سال ۱۳۶۳ به دلیل عدم اجرای طرح های آماری و نیز فراهم نبودن آمارهای ثبتی جامع این بخش از فعالیت های اقتصادی دچار خلاء آماری می باشد .

در سالهای ۱۳۶۴ و ۱۳۶۵ مرکز آمار ایران به آمار گیری از معادن تحت پوشش بخش عمومی اقدام نمود و در سال ۱۳۶۶ سومین سرشماری از معادن کشور به مرحله اجرا درآورد و از سال ۱۳۶۷ تا ۱۳۷۹ به استثنای سال ۱۳۷۰ آمارگیری از معادن کشور به طور سالانه انجام گرفت .

آمار ارایه شده در این فصل از نتایج آمارگیری از معادن در حال بهره برداری کشور استخراج شده که شامل مشخصات و عملکرد معادن استان از سال ۱۳۷۸ می باشد . همچنین آمارهای ارایه شده از سوی اداره کل تعاون در زمینه مشخصات عمومی شرکت های تعاونی و معدنی نیز شامل این بخش می شود.

تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این فصل به شرح زیر است :

معدن: مجموعه کانسار (ذخیره معدنی که بهره برداری از آن اقتصادی می باشد) و ماشین آلات و تسهیلاتی است که به منظور اکتشاف ، تجهیز و بهره برداری و کانه آرایی از کانسار ایجاد شده است .

کانه آرایبی : به کلیه عملیات فیزیکی و شیمیایی که به منظور جداکردن قسمتی از مواد باطله و یا تفکیک کانه ها از یکدیگر صورت می گیرد کانه آرایبی اطلاق می شود.

معدن در حال بهره برداری : معدنی است که دارای مجوز بهره برداری از وزارت صنایع و معادن (برای معادن غیر از شن و ماسه) یا از شهرداری ها و فرمانداری ها (برای معادن شن و ماسه) می باشد

و

درسال آمارگیری ، حداقل مدت ۳۰ روز به صورت پیوسته و یا ناپیوسته مجموعه ای از عملیات استخراج (در پاره ای از موارد همراه با کانه آرایبی) برای به دست آوردن کانه قابل فروش در آن انجام می شود.

مدیریت خصوصی : مدیریتی است که توسط افراد یا موسسات خصوصی اعمال می شود.

مدیریت عمومی : مدیریتی است که توسط وزارتخانه ها، سازمانهای دولتی ، نهادهای انقلاب اسلامی ، بانک ها و شهرداری ها اعمال می شود .

شاغلان : کلیه افرادی هستند که در داخل یا خارج معدن به صورت تمام وقت یا پاره وقت برای معدن کار می کنند.

شاغلان ماهر خط تولید : کارکنانی هستند که به اعتبار دانش فنی و تجربه ای که کسب کرده اند ، توانایی انجام یک قسمت از کار فنی خط تولید را داشته باشند مانند مهندسان ، تکنسین های فنی ، استادکاران ، سرکارگران ، کارگران ماهر و غیره.

شاغلان غیر ماهر خط تولید : کارکنانی هستند که شغل مورد تصدی آنان در خط تولید نیاز به تعلیم و کسب تجربه ندارد ، مانند کارگران ساده ، باربران و غیره .

سایر شاغلان : کارکنانی هستند که در معدن یا دفتر مرکزی به کار اداری ، مالی و خدماتی اشتغال دارند و عموماً کارمند نامیده می شوند .

تولید مواد معدنی : مجموع مواد معدنی حاصل از یک رشته فعالیت استخراج است که به اشکال گوناگون قابل عرضه به بازار می باشد .

ارزش تولیدات : ارزش مواد معدنی استخراج شده و سایر تولیدات معدن به قیمت تولید کننده ، یعنی قیمت فروش به مشتریان در محل معدن است .

سالنامه ی آماری استان- ۱۳۸۵ _____ ۵- معدن
سرمایه گذاری (ارزش تغییرات اموال سرمایه ای): عبارت است از تغییرات ایجاد شده در ارزش اموال سرمایه ای (ماشین آلات، ابزار و وسایل کار با دوام و تجهیزات اداری و وسایل نقلیه، ساختمان و زمین، راه اختصاصی، توسعه و اکتشاف و سایر) شامل ارزش خرید، تحصیل یا ساخت اموال سرمایه ای جدید و هزینه تعمیرات اساسی اموال سرمایه ای موجود در معدن، منهای ارزش فروش یا انتقال اموال سرمایه ای.

ارزش افزوده: عبارت است از ارزش دریافتی ها (ستانده ها) منهای ارزش پرداختی ها (داده ها).
ارزش دریافتیها (ستانده ها): عبارت است از ارزش تولیدات مواد معدنی، سایر تولیدات، ساخت و تعمیر اساسی اموال سرمایه ای توسط شاغلان، و سایر دریافتی های معادن که شامل دریافتی بابت کارهای کنتراتی تعمیرات جزئی ساختمان، لوازم و تجهیزات اداری، تعمیرات جزئی ماشین آلات آزمایشگاه و غیره می باشد.

ارزش پرداختیها (داده ها): عبارت است از ارزش مواد و ابزار و وسایل کار کم دوام، سوخت مصرف شده، آب و برق خریداری شده و سایر پرداختی ها (که شامل پرداختی بابت کارهای کنتراتی، تعمیرات جزئی ساختمان، لوازم و تجهیزات اداری، تعمیرات جزئی ماشین آلات، آزمایشگاه و غیره) می باشد.

۱- ۵ - مشخصات عمومی معادن در حال بهره برداری بر حسب فعالیت

سال و فعالیت	تعداد معادن			تعداد شاغلان	جبران خدمات مزد و حقوق بگیران (هزار ریال)
	مدیریت عمومی	مدیریت خصوصی	جمع		
۱۳۸۴	۴	۷۸	۸۲	۱۴۵۱	۳۷۱۰۸۳۵۰
استخراج زغال سنگ
استخراج سنگهای آهنی
استخراج سرب و روی	.	۱	۱	۱۹	۵۲۶۲۰۰
استخراج سنگ طلا
استخراج سنگ مس	.	۱	۱	۳۶۲	۱۰۵۷۰۵۴۹
استخراج کرومیت	.	۵	۵	۴۵	۱۱۱۰۷۵۶
استخراج منگنز
استخراج بوکسیت	.	۱	۱	۵	۱۰۲۳۵۰
استخراج کبالت
استخراج آنتیموان
استخراج شن و ماسه
استخراج سنگ تزئینی	۱	۴۵	۴۶	۷۱۷	۱۷۵۵۶۳۱۹
استخراج سنگ لاشه	.	۳	۳	۲۵	۴۰۳۵۶۰
استخراج سنگ بالاست
استخراج سنگ آهک	۳	.	۳	۱۳	۳۸۱۸۴۰
استخراج سنگ گچ
استخراج کائولن ، خاک نسوز	.	۳	۳	۲۵	۴۲۴۱۰۰
استخراج دولومیت	.	۱	۱	۴	۷۲۵۰۰
استخراج بنتونیت و گل سرشوی	.	۸	۸	۳۸	۸۲۷۷۶۰
استخراج منیزیت و گل سفید	.	۹	۹	۱۸۹	۴۸۷۴۰۶۱
استخراج سولفات سدیم
استخراج باریت
استخراج خاک سرخ و زرد
استخراج فلورین
استخراج سولفات استرونیسم
استخراج بر
استخراج زرنیخ
استخراج زاج
استخراج فسفات
استخراج نمک
استخراج سیلیس
استخراج پوکه معدنی
استخراج فلدسپات
استخراج تالک
استخراج پنبه نسوز	.	۱	۱	۹	۲۵۸۳۵۵
استخراج صدف دریایی
استخراج میکا
استخراج فیروزه
استخراج عقیق

ماخذ - مرکز آمار ایران .

۵-۲- تعداد معادن در حال بهره برداری بر حسب فعالیت

سال	جمع	استخراج زغال سنگ	استخراج سنگهای آهنی	استخراج سرب و روی	استخراج سنگ طلا	استخراج سنگ مس
۱۳۸۴	۸۲	.	.	۱	.	۱

سال	استخراج کرومیت	استخراج منگنز	استخراج بوکسیت	استخراج کبالت	استخراج آنتیموان	استخراج شن و ماسه	استخراج سنگ تزئینی
۱۳۸۴	۵	.	۱	.	.	.	۴۶

سال	استخراج سنگ لاشه	استخراج سنگ بالاست	استخراج سنگ آهک	استخراج سنگ گچ	استخراج کائولن ، خاک نسوز	استخراج دولومیت	استخراج بنتونیت و گل سرشوی
۱۳۸۴	۳	.	۳	.	۳	۱	۸

سال	استخراج منیزیت - گل سفید	استخراج سولفات سدیم	استخراج باریت	استخراج خاک سرخ و زرد	استخراج فلورین	استخراج سولفات استرونیسیم
۱۳۸۴	۹

سال	استخراج بر	استخراج زرنیخ	استخراج زاج	استخراج فسفات	استخراج نمک	استخراج سیلیس	استخراج پوکه معدنی
۱۳۸۴

سال	استخراج فلدسپات	استخراج تالک	استخراج پنبه نسوز	استخراج صدف دریایی	استخراج میکا	استخراج فیروزه
۱۳۸۴	.	.	۱	.	.	.

ماخذ - مرکز آمار ایران .

۳- ۵- تعداد شاغلان معدن در حال بهره برداری بر حسب فعالیت

سال و فعالیت	جمع	کارکنان خط تولید (۱)		سایر کارکنان (اداری، مالی، خدماتی)
		ماهر	ساده	
۱۳۸۴	۱۴۳۵	۳۶۹	۹۲۰	۱۴۶
استخراج زغال سنگ
استخراج سنگهای آهنی
استخراج سرب و روی	۱۹	۵	۹	۵
استخراج سنگ طلا
استخراج سنگ مس	۳۶۲	۲۸	۳۰۰	۳۴
استخراج کرومیت	۴۵	۷	۳۵	۳
استخراج منگنز
استخراج بوکسیت	۵	۲	۱	۲
استخراج کبالت
استخراج آنتیموان
استخراج شن و ماسه
استخراج سنگ تزئینی	۷۰۵	۲۳۲	۴۰۹	۶۴
استخراج سنگ لاشه	۲۵	۱۰	۱۲	۳
استخراج سنگ بالاست
استخراج سنگ آهک	۱۳	۷	۶	.
استخراج سنگ گچ
استخراج کائولن، خاک نسوز	۲۲	۷	۱۱	۴
استخراج دولومیت	۴	.	۴	.
استخراج بنتونیت و گل سرشوی	۲۸	۷	۲۷	۴
استخراج منیزیت - گل سفید	۱۸۸	۵۹	۱۰۲	۲۷
استخراج سولفات سدیم
استخراج باریت
استخراج خاک سرخ و زرد
استخراج فلورین
استخراج سولفات استرونیوم
استخراج بر
استخراج زرنیک
استخراج زاج
استخراج فسفات
استخراج نمک
استخراج سیلیس
استخراج پوکه معدنی
استخراج فلدسپات
استخراج تالک
استخراج پنبه نسوز	۹	۵	۴	.
استخراج صدف دریایی
استخراج میکا
استخراج فیروزه

۱- کارکنان ماهر: مجموع تعداد کارکنان ماهر، مهندسين، تکنسین ها هستند و کارکنان غیرماهر: کارگران ساده، رانندگان و کمک رانندگان هستند.
 مأخذ - مرکز آمار ایران.

۴- ۵- مقدار و ارزش تولید مواد معدنی معادن در حال بهره برداری بر حسب فعالیت

فعالیت	مقدار (تن) ۱۳۸۴	ارزش (هزارریال) ۱۳۸۴
جمع	۱۵۶۱۹۰۱	۱۸۴۶۷۵۹۸۶
جمع (بر حسب مترمکعب)
استخراج زغال سنگ
استخراج سنگهای آهنی
استخراج سرب و روی	۲۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰۰
استخراج سنگ طلا
استخراج سنگ مس	۳۴۰۶	۲۵۹۷۶۰۳۶
استخراج کرومیت	۱۳۴۰۰	۲۹۴۱۰۰۰
استخراج منگنز
استخراج بوکسیت	۵۰۰۰	۳۵۰۰۰۰
استخراج کبالت
استخراج آنتیموان
استخراج شن و ماسه ^(۱)
استخراج سنگ تزئینی ^(۳)	۲۰۸۸۳۵	۱۱۴۸۸۹۲۲۳
استخراج سنگ لاشه	۳۵۶۰۰	۱۲۹۰۰۰۰
استخراج سنگ بالاست ^(۱)
استخراج سنگ آهک	۱۱۰۲۱۸۰	۶۶۸۱۱۲۸
استخراج سنگ گچ
استخراج کائولن ، خاک نسوز ^(۴)	۱۵۸۰۰	۱۲۰۸۰۰۰
استخراج دولومیت	۱۰۰۰	۸۰۰۰۰۰
استخراج بنتونیت و گل سرشوی	۶۱۳۳۰	۴۰۳۲۱۰۰
استخراج منیزیت - گل سفید	۹۴۰۵۰	۲۰۵۱۸۵۰۰
استخراج سولفات سدیم

۵-۴ - مقدار و ارزش تولید مواد معدنی معادن در حال بهره برداری بر حسب فعالیت (دنباله)

فعالیت	مقدار (تن) ۱۳۸۴	ارزش (هزارریال) ۱۳۸۴
استخراج باریت
استخراج خاک سرخ و زرد.....	.	.
استخراج فلورین
استخراج سولفات استرونیسم.....	.	.
استخراج بر
استخراج زرنیخ
استخراج زاج
استخراج فسفات
استخراج نمک ^(۵)
استخراج سیلیس
استخراج پوکه معدنی ^(۱)
استخراج فلدسپات
استخراج تالک.....	.	.
استخراج پنبه نسوز	۱۳۰۰	۲۹۹۰۰۰۰
استخراج صدف دریایی
استخراج میکا
استخراج فیروزه

- ۱ - واحد بر حسب متر مکعب است .
- ۲ - استخراج شن و ماسه ، مخلوط شن و ماسه می باشد .
- ۳ - استخراج سنگ تزئینی مرمر کوپ ، مرمر گلدانی ، مرمریت قرمز کوپ ، مرمر لیمویی کوپ ، مرمر لیمویی لاشه ، مرمریت سفید کوپ ، سایر انواع تراورتن ، انواع گرانیت ، سنگ چینی ساده و بازالت و ۰۰۰ می باشد .
- ۴ - خاک نسوز ، خاک صنعتی ، کرونا می باشد .
- ۵ - استخراج نمک : نمک سنگی و نمک خاکی است .
مأخذ - مرکز آمار ایران .

سالنامه ی آماری استان - ۱۳۸۵
 ۵ - ارزش افزوده و ارزش پرداختی ها و دریافتی های معادن در حال بهره برداری برحسب فعالیت : سال ۱۳۸۴ (هزار ریال)

فعالیت	ارزش افزوده	پرداختی ها (داده ها)	دریافتی ها (ستانده ها)
۱۳۸۴	۱۵۲۳۵۹۴۲۲	۳۵۷۷۳۸۴۵	۱۸۱۱۳۳۲۶۷
استخراج زغال سنگ
استخراج سنگهای آهنی
استخراج سرب و روی	۲۵۲۸۹۶۴	۵۱۱۰۳۶	۳۰۴۰۰۰۰
استخراج سنگ طلا
استخراج سنگ مس	۲۳۸۵۷۰۳۴	۲۲۰۲۴۹۲	۲۶۰۵۹۵۲۷
استخراج کرومیت	۲۱۲۷۶۵۳	۹۷۳۱۴۷	۳۱۰۰۸۰۰
استخراج منگنز
استخراج بوکسیت	۲۹۸۴۹۰	۵۱۵۱۰	۳۵۰۰۰۰۰
استخراج کبالت
استخراج آنتیموان
استخراج شن و ماسه
استخراج سنگ تزئینی	۹۴۷۸۱۸۰۰	۲۳۰۴۰۸۹۲	۱۱۷۸۲۲۶۹۳
استخراج سنگ لاشه	۱۰۶۱۷۴۸	۲۸۷۳۱۲	۱۳۴۹۰۶۰
استخراج سنگ بالاست
استخراج سنگ آهک	۶۶۶۵۰۶۶	۱۶۰۶۲	۶۶۸۱۱۲۸
استخراج سنگ گچ
استخراج کائولن ، خاک نسوز ...	۸۶۴۴۲۸	۴۲۸۵۷۲	۱۲۹۳۰۰۰
استخراج دولومیت	۷۹۷۶۳۴	۲۳۶۶	۸۰۰۰۰۰۰
استخراج بنتونیت و گل سرشوی	۳۰۸۵۳۹۸	۹۶۸۷۰۲	۴۰۵۴۱۰۰
استخراج منیزیت - گل سفید ..	۱۳۳۵۶۰۹۱	۷۲۳۶۸۶۹	۲۰۵۹۲۹۶۰
استخراج سولفات سدیم
استخراج باریت
استخراج خاک سرخ و زرد
استخراج فلورین
استخراج سولفات استرونیسم
استخراج بر
استخراج زرنیخ
استخراج زاج
استخراج فسفات
استخراج نمک
استخراج سیلیس
استخراج پوکه معدنی
استخراج فلدسپات
استخراج تالک
استخراج پنبه نسوز	۲۹۳۵۱۱۷	۵۴۸۸۳	۲۹۹۰۰۰۰
استخراج صدف دریایی
استخراج میکا
استخراج فیروزه

مأخذ - مرکز آمار ایران .